

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **RegioJet a.s., IČ: 283 33 187**, se sídlem Brno, náměstí Svobody 86/17, zastoupen JUDr. Ondřejem Doležalem, advokátem v Brně, Křížová 15, proti žalovanému: **Správa železniční dopravní cesty, státní organizace**, se sídlem Praha 1, Dlážděná 1003/7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí generálního ředitele Správy železniční dopravní cesty, státní organizace ze dne 2. 5. 2013, č. j. 17 955/2013-PRÁV,

T a k t o:

- I. Rozhodnutí generálního ředitele Správy železniční dopravní cesty, státní organizace, ze dne 2. 5. 2013, č. j. 17 955/2013-PRÁV, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11.228 Kč k rukám zástupce JUDr. Ondřeje Doležala, advokáta, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku.**

O d ů v o d ě n í:

Žalobce se včas podanou žalobou dne 10. 7. 2013 domáhal u Městského soudu v Praze zrušení rozhodnutí generálního ředitele Správy železniční dopravní cesty, státní organizace, ze dne 2. 5. 2013, č. j. 17 955/2013-PRÁV, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Správy železniční dopravní cesty, státní organizace, ze dne 9. 4. 2013, č. j. 14 474/2013-PRÁV, o odmítnutí žádosti společnosti RegioJet a.s. o poskytnutí souboru informací členěného do pěti bodů, a to:

- 1) všechny přílohy a dodatky všech smluv o prodeji majetku či části podniku ze společnosti České dráhy, a.s., (dále jen ČD), na Správu železniční dopravní cesty,

- (dále jen „SŽDC“), v hodnotě nad 5 milionů Kč/smlouvu, a to zejména smluv týkajících se prodeje stavebních správ, převodu části podniku SDC a převodu majetku souvisejícího s převodem řízení provozu, zejména přílohy a dodatky specifikující předměty převodu;
- 2) veškeré smlouvy včetně příloh a dodatků týkající se outsourcování služeb ze SŽDC na ČD, zejména správy železniční dopravní cesty (údržby) a řízení provozu;
 - 3) veškeré smlouvy včetně příloh a dodatků, jimiž si SŽDC od ČD pronajímá prostory v budovách nádraží/výpraven;
 - 4) seznam výše uvedených smluv;
 - 5) seznam majetku ČD, který ČD dle informací v médiích nabízí SŽDC ke koupi (zejména se má jednat o pozemky pod kolejemi na nádražích a uzlových bodech)

Žalobce požádal písemně dne 2. 4. 2013 podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, Správu železniční dopravní cesty o poskytnutí shora uvedených informací. Povinný subjekt rozhodnutím ze dne 9.4.2013 poskytnutí informací odmítl s tím, že informace požadované pod body 1) až 3) žádosti odmítá poskytnout z důvodu, že se jedná o obchodní tajemství a informace uvedené pod body 4) a 5) žádosti odmítá poskytnout z toho důvodu, že je nemá k dispozici. Žalobce podal proti odmítavému rozhodnutí odvolání, které bylo zamítnuto žalobou napadeným rozhodnutím generálního ředitele Správy železniční dopravní cesty.

Žalovaný nadřízený orgán rovněž v odvolacím řízení setrval na důvodech uvedených v prvním stupni řízení. V odůvodnění rozhodnutí ze dne 2. 5. 2013 uvedl, že příslušné informace, požadované v žádosti pod body 1 až 3 podle názoru SŽDC i ČD naplňují pojmové znaky obchodního tajemství a nelze je proto žadateli s ohledem na ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. poskytnout. Tento závěr obě organizace shodně odůvodňují tím, že požadované informace představují skutečnosti technické a obchodní povahy související s podniky (částmi podniků) ČD a SŽDC. Jedná se o informace, které mají pro obě organizace skutečnou nebo alespoň potenciální materiální či nemateriální hodnotu, nejsou v příslušných obchodních kruzích běžně dostupné, mají být podle vůle SŽDC a ČD utajeny, a SŽDC odpovídajícím způsobem jejich utajení zajišťuje tím, že tyto údaje nezpřístupňuje třetím osobám.

Žalovaný uvedl, že si je samozřejmě vědom, že ve smyslu zákona má postavení veřejné instituce. Současně však dle § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. není povinen poskytovat informace, pokud tato informace je obchodním tajemstvím a jako obchodní tajemství takové informace ochraňuje.

Pokud jde o neposkytnutí informací požadovaných pod bodem 4 žádosti, žalovaný uvedl, že si je vědom povinnosti svou činnost, na níž vynakládá veřejné prostředky dokumentovat a evidovat. Tvrdil, že v rámci SŽDC existuje centrální evidence smluv, ale SŽDC nemá k dispozici seznam konkrétních žadatelem požadovaných smluv. Pokud by SŽDC tento seznam vytvářela, jednalo by se o vytváření nových informací dle § 2 odst. 4 zákona a dle tohoto ustanovení zákona se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací, což je tento případ.

Pokud jde o neposkytnutí informací uvedených pod bodem 5 žádosti, žalovaný uvedl, že může pouze potvrdit, že celá záležitost týkající se převodu pozemků pod kolejemi na nádražích a uzlových bodech je teprve ve fázi jednání a hledá se řešení, které

bude schůdné pro všechny tři zúčastněné strany (ČD, SŽDC a stát zastoupený Ministerstvem dopravy). Žalovaný tvrdil, že tato transakce se připravuje, je informován pouze z médií, a že se neúčastní žádných jednání, a proto také nedisponuje žádnými materiály, které by mohla žadateli poskytnout.

Žalobce namítal porušení zákonnosti a domáhal se toho, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil k novému projednání a rozhodnutí s tím, že požadované informace mají být žalobci poskytnuty.

Žalobce namítal, že odkaz na ochranu obchodního tajemství je nedůvodný, a že ani nebylo posouzeno naplnění znaků obchodního tajemství ve vztahu ke každé jednotlivé skutečnosti obsažené ve smlouvě.

Žalobce namítal, že rozsah informací, které je nutno poskytnout v konkrétním případě podle § 9 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb. je dán rozsahem, který je nezbytný pro posouzení hospodárnosti využití veřejných prostředků. Dovolával se v této souvislosti nálezu pléna Ústavního soudu Pl. ÚS 2/10.

Žalobce poukazoval na skutečnost, že žalovaný je státní organizace financovaná ze státního rozpočtu, a že tedy informací, u nichž převáží zájem na utajení nad veřejným zájmem na transparentnosti hospodaření této státní organizace na minimum.

Důvody pro odmítnutí informací ad 4) a 5) označil žalobce za účelové. Žalovaný jako organizace, jejíž činnost je financovaná ze státních prostředků a jež s těmito prostředky nakládá, má povinnost svoji činnost dostatečně dokumentovat. Měl by tedy v jakékoliv podobě vést seznam požadovaných smluv. Pokud žalovaný již vstoupil do jednání s ČD o prodeji a převodu pozemků, jak žalovaný potvrdil a jak bylo komunikováno v médiích, a navíc již existuje indikativní odhad převodní ceny (viz materiál „Převod nádraží z majetku ČD, a.s. do majetku státu s právem hospodařit pro SŽDC, s. o.“ připravený k projednání v poradě ekonomických ministrů, bod 5. Cena (str. 5), kde předběžný indikativní odhad ceny je stanoven na cca 6,5 miliardy Kč), musí existovat alespoň předběžný seznam majetku, jenž má být převeden.

Žalovaný nadřízený orgán ve svém vyjádření ze dne 14. 8. 2013 navrhnul žalobu zamítnout jako nedůvodnou, mj. poukazoval na to, že důkazní materiál „Převod nádraží z majetku ČD a.s. do majetku státu s právem hospodařit pro SŽDC s. o.“ k dispozici nemá, proto jej ani nemohl dle žádosti žalobci poskytnout

Městský soud v Praze ve věci rozhodl bez jednání, neboť žalobce a ani žalovaný nadřízený orgán k výzvě soudu podle § 51 odst. 1 soudního řádu správního se nevyjádřili.

Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 soudního řádu správního a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

V inkriminované věci je nesporné, že žalovaný subjekt Správa železniční dopravní cesty, státní organizace, je povinným subjektem podle zákona č. 106/1999 Sb. – viz též nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 686/02: „Definiční znaky pojmu veřejná instituce hospodařící s veřejnými prostředky lze pak vymezit a contrario k pojmům státního orgánu, orgánu územní

samosprávy a veřejnoprávní korporace. Z množiny veřejnoprávních subjektů za takové pak nutno považovat veřejný ústav a veřejný podnik, veřejné fondy a veřejné nadace. Jejich společnými znaky jsou veřejný účel, zřizování státem, kreování jejich orgánů státem, jakož i státní dohled nad jejich činností“.

Podle § 9 zákona č. 106/1999 Sb. pokud je požadovaná informace obchodním tajemstvím⁶), povinný subjekt ji neposkytne (odst. 1). Při poskytování informace, která se týká používání veřejných prostředků, se nepovažuje poskytnutí informace o rozsahu a příjemci těchto prostředků za porušení obchodního tajemství (odst. 2).

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. února 2004, č. j. 6 A 136/2002 – 35, jestliže negativní rozhodnutí správního orgánu o žádosti o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb. je opřeno o ochranu obchodního tajemství (§ 9 odst. 1 tohoto zákona), avšak soud ze správního spisu zjistí, že v době rozhodování správního orgánu ve spisu nebylo nic svědčící o tom, že by podnikatel požadovanou informaci označil za obchodní tajemství ve smyslu § 17 obchodního zákoníku, pak soud takové správní rozhodnutí zruší podle § 76 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. prosince 2004, č. j. 7 A 118/2002 – 37:

I. Z hlediska § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. musí být určitá skutečnost za obchodní tajemství výslovně označena již před doručením žádosti o poskytnutí informace.

II. V souladu s § 9 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb. nelze z důvodu ochrany obchodního tajemství odepřít poskytnutí informace o ceně, která bude hrazena z veřejných rozpočtů. Používání veřejných prostředků přitom zahrnuje nejen přímé výdaje, ale i prominutí plateb, které by jinak byly příjmem těchto rozpočtů. Smyslem tohoto ustanovení je umožnit veřejnou kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky. Jelikož samotná informace o ceně nevypovídá o způsobu hospodaření, je nutné společně s ní vždy poskytnout alespoň rámcovou informaci o předmětu plnění, za něž se cena poskytuje, a to v rozsahu nezbytném pro posouzení hospodárnosti využití veřejných prostředků.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. června 2016, č. j. 6 As 234/2015 – 46, povinný subjekt se nemůže zbavit povinnosti vytvořit nové informace a poskytnout je s odkazem na to, že tyto informace není povinen mít, jestliže by vytvořením takových informací pouze napravoval své dřívější pochybení.

V souladu s citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu přistoupil Městský soud v Praze k vypořádání žalobních námitek.

Ze správního spisu zjistil, že jsou v něm založeny pouze dva dokumenty, a to Pokyn generálního ředitele SŽDC č. 14/2013 „Pokyn k přípravě a realizaci převodu nádražních budov od akciové společnosti České dráhy na státní organizaci Správa železniční dopravní cesty“ a „Výnos č. 3 k Řádu SŽDC č. 2 R2“. Žádný z těchto dokumentů není označen jako obchodní tajemství.

Pokud jde o konkrétní dokumenty, kterých se žalobce na základě své žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb. domáhal, a které žalovaný označil jako obchodní tajemství, jde o:

- 1) všechny přílohy a dodatky všech smluv o prodeji majetku či části podniku ze společnosti České dráhy, a.s., (dále jen ČD), na Správu železniční dopravní cesty, (dále jen „SŽDC“), v hodnotě nad 5 milionů Kč/smlouvu, a to zejména smluv

- týkajících se prodeje stavebních správ, převodu části podniku SDC a převodu majetku souvisejícího s převodem řízení provozu, zejména přílohy a dodatky specifikující předměty převodu;
- 2) veškeré smlouvy včetně příloh a dodatků týkající se outsourcování služeb ze SŽDC na ČD, zejména správy železniční dopravní cesty (údržby) a řízení provozu;
 - 3) veškeré smlouvy včetně příloh a dodatků, jimiž si SŽDC od ČD pronajímá prostory v budovách nádraží/výpraven;

Nicméně Městský soud v Praze ze správního spisu zjistil, že v době rozhodování povinného subjektu ve spisu nebylo nic svědčící o tom, že by požadované informace byly označeny za obchodní tajemství ve smyslu § 17 obchodního zákoníku. Žalovaný ve svém vyjádření tvrdil, že vůle utajovat informace v uzavřených smlouvách obsažené vyplývá i ze smluvního ustanovení obsaženého ve smlouvách s názvem „Důvěrné informace“, kde je uvedeno, že kupující ani prodávající nepředají ani nesdělí žádné osobě pro jakýkoli účel žádné dokumenty, data, materiály či informace týkající se podmínek těchto smluv a dále jakékoli informace předané nebo poskytnuté mezi smluvní i stranami a jejich poradci v souvislosti s nimi nebo hodnocením, projednáváním a či uskutečňování transakce předvídané těmito smlouvami (dále jen důvěrné informace), ani tyto důvěrné informace nepoužijí či nevyužijí, vyjma obdrží-li k tomu předchozí písemný souhlas druhé smluvní strany. S tímto tvrzením však soud nemohl souhlasit. Správa železniční dopravní cesty, státní organizace, stejně tak i České dráhy, a.s., tedy společnost, jejímž 100% akcionářem je český stát, jsou povinnými subjekty ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., které hospodaří s veřejnými prostředky. Existuje tedy veřejný zájem na zajištění transparentnosti hospodaření SŽDC a společnosti ČD a na zefektivnění fungování stávajících poskytovatelů služeb v této oblasti.

Pokud žalobce brojil proti závěrům žalovaného, že informace požadované pod body 4) seznam výše uvedených smluv; 5) seznam majetku ČD, který ČD dle informací v médiích nabízí SŽDC ke koupi (zejména se má jednat o pozemky pod kolejemi na nádražích a uzlových bodech), že v rámci SŽDC sice existuje centrální evidence smluv, nicméně SŽDC nemá k dispozici seznam konkrétních žadatelem požadovaných smluv, a že ohledně převodu majetku nemá informace, musel soud rovněž těmito námitkám přisvědčit. Žalobce požadoval poskytnutí informací, které jsou podle jeho názoru nezbytné pro kontrolu efektivnosti nakládání s veřejnými prostředky.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. února 2012, č. j. 1 As 141/2011 – 67, konstatoval, že „prvotním předpokladem pro odmítnutí žádosti o informace s tím, že by šlo o vytvoření nových informací, je logicky skutečnost, že povinný subjekt danými informacemi v požadovaném tvaru dosud nedisponuje. Dalším důležitým předpokladem je to, že povinný subjekt nemá povinnost předmětnými informacemi disponovat.“ V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. listopadu 2013, č. j. 8 As 9/2013 – 30, který vycházel z prve citovaného judikátu, se uvádí, že „první podmínku, že povinný subjekt nemá požadované informace, je třeba posoudit v souvislosti s druhou podmínkou, zda povinný subjekt má povinnost tyto informace mít. S ohledem na tzv. negativní důkazní teorii totiž nelze prokázat negativní skutečnost, tedy že informace požadované stěžovatelem neexistují.“

S ohledem na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu a skutečnost, že žalovaný povinný subjekt je státní organizace, je nutno konstatovat, že v inkriminované věci nelze uzavřít s tím, že povinný subjekt není povinen požadovanými informacemi disponovat.

Městský soud v Praze poukazuje dále na Důvodovou zprávu k zákonu č. 61/2006 Sb., jímž byl s účinností ode dne 23. 3. 2006 novelizován zákon č. 106/1999 Sb., v níž se uvádí „povinný subjekt je povinen poskytovat pouze ty informace, které se vztahují k jeho působnosti, a které má nebo by měl mít k dispozici. Naopak režim zákona o svobodném přístupu k informacím nestanovuje povinnost nové informace vytvářet či vyjadřovat názory povinného subjektu k určité problematice. Toto ustanovení nemá v žádném případě sloužit k nepřiměřenému zužování práva na informace, má pouze zamezit žádostem o informace mimo sféru zákona - zvláště časté jsou v této souvislosti žádosti o právní analýzy, hodnocení či zpracování smluv a podání - k vypracovávání takových materiálů nemůže být povinný subjekt nucen na základě své informační povinnosti, neboť taková úprava by byla zcela proti původnímu smyslu tohoto institutu. Pokud má být taková povinnost stanovena, musí tak učinit zvláštní zákon samostatnou úpravou. Naopak, pokud již povinný subjekt určitý dokument vypracoval a má tedy informace k dispozici, je povinen ji poskytnout. Podobně nebrání toto ustanovení vyhovět žádostem o výtahy z databází či části dokumentů.“

Podle názoru soudu povinný subjekt má povinnost předmětnými informacemi uvedenými pod bodem 4) disponovat, tj. vést seznam všech uzavřených smluv. Požadované smlouvy nelze považovat za obchodní tajemství, neboť nesplňují znaky obchodního tajemství dle § 17 obchodního zákoníku, nelze označit za obchodní tajemství paušálně jako celek, aniž by bylo zkoumáno faktické naplnění znaků obchodního tajemství ve vztahu ke každé skutečnosti či informaci ve smlouvě obsažené.

Městský soud v Praze ze shora uvedených důvodů ve věci rozhodl tak, že žalobou napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a), b) soudního řádu správního zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí, které nemá rovněž oporu ve spisech. Podle ustanovení § 78 odst. 5 soudního řádu správního právním názorem, kterým vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení žalovaný správní orgán vázán.

Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení soud opřel o ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobce měl ve věci plný úspěch. Výši náhrady potom určil podle vyhl. č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), a to tak, že 3.000 Kč činily náklady na uhrazení soudního poplatku z žaloby, dále náklady právního zastoupení za dva úkony právní pomoci podle § 9 odst. 3 a 3.100 Kč, tj. převzetí a příprava zastoupení, písemné podání žaloby, a 2x režijní paušál podle § 13 odst. 3 a 300 Kč, tedy celkem 11.228 Kč, včetně DPH ve výši 21%.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 21. září 2016

**JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu**